

Vides a la deriva

Tanmateix és dolorós de constatar l'efecte, per cert, molt deplorable, que ens causa veure per arreu dels pobles de la terra catalana a famílies exiliades d'altres regions que a la recerca d'algopluc i fugint de la tragèdia que dissortadament plana damunt la terra hispànica, s'atancen a nosaltres amb l'ànima oprimida i el cos llatzerat pels sofriments i les privacions que indubtablement han hagut de soportar en la confiança d'heure'n la necessària mercè de l'acolliment.

L'ànima catalana, tot temps disposta al sacrifici, ni ara ni mai no ha regatejat el seu concurs d'acord amb les doctrines de practicar a les clares la virtut que disposen, entre altres coses, auxiliar el dissortat, socórrer el famolenc, aixecar el caigut, vestir el despullat... etc.

Són actes, aquests, que la sinceritat humana no deuria oblidar ni un sol moment de la vida, car a més d'acomplir amb les ensenyances amenades del màrtir del Gòlgota, fem patent demostració de com per aquest camí s'aconsegueix agermanar els cors tota vegada que els punts bàsics del socialisme pur, són, precisament un reflex de la doctrina que tot un Home escampà per la terra.

Però, també és dolorós de constatar que ni els uns ni els altres han fet res per tal d'aminorar les diferències i escurçar les distàncies que han separat als qui navegaven en l'opulència i als qui s'ofegaven en la necessitat.

I aquestes vides, orfes de l'escalf i de l'amor dels seus familiars, ens demanen recordar i complir els principis que de tant humans són solucions divines, car són les úniques que poden solucionar llur sofriment.

La resignació espiritual dels pobles a emmotllar-se a les calamitats derivades de les greus circumstàncies, són una prova de com i en quina forma ha reaccionat llur esperit per tal d'heure'n la desitjada pau.

Si bé no tots els germans refugiats en nosaltres han sabut comportar-se d'acord amb la noblesa de sentiments i amb la desinteressada hospitalitat de l'ànima catalana, hem de considerar, però, que pel camí de les imperfeccions humanes s'hi troben les obligacions i ensenyances divines que tanquen el pas a tot esperit rebel a l'oferta desinteressada i a l'amor al proïsme.

TEMES D'AGRICULTURA

Treballs del mes de desembre

(acabament)

Acabats els treballs costosos i seguits que fins ara l'agricultor ha tingut d'efectuar durant el curs de bastant temps, pot gaudir d'un repòs eixamplat. Entrant al lloc de les operacions delicades de la sembració de moltes plantes herbàcies que durant el període d'aquest mes s'hauran de fer, val més fer-les aviat que massa tard. Aquestes sembres delicades del mes de desembre, neixerà el gra al mes de gener o febrer (segons el fred) que ens donarà fruit més tard.

FEINES DE CASA.—Es pot anar esgrunant-se el blat de moro i bregant el cànem. S'ha de trasbalsar el vi. S'han de moldre les olives tal com el mes abans es va esmentar. Es deuen preparar per a la

llar tots els sarments dels ceps si s'ha fet la poda.

FEINES O TREBALLS DE LA TERRA.—S'han d'obrir i netejar els reos escorredors d'aigües plujanes; formar o reforçar els terraplens i obres de defensa contra aiguats, etc.

Es molt útil fer durant aquest mes, les llaurades de desfons i mig desfons (30 o 60 centímetres) i les fangades, ja que així s'augmenten els espais buits als quals pot entrar l'aigua plujana i es posa la terra en condicions de què rebí els bons efectes de les gelades.

CULTIUS. — PLANTES HERBÀCIES.—S'ha de procurar, de totes maneres, acabar la sembra dels cereals, llegums i plantes de prat, com més aviat possible. Si els cereals que s'haguessin sembrat primerencs estessin molt crescuts i amb molta ufanor, és a dir, que tinguessin un gran desenrotllament herbací, podrien dallar-se o fer-hi pasturar el bestiar, si la terra és seca.

En els territoris calents com la nostra costa de Llevant, ja deuen plantar-se les patates primerenques.

VINYES.—També és molt convenient una llaurada fonda (25 a 30 centímetres) sense acostar-se gaire als ceps per a no fer malbé les seves arrels. A les comarques on s'acostumen a obrir valls i omplir-los de fems, sarments o altres productes, pot fer-se aquesta operació.

ARBRES I ARBUSTS.—Aquest mes, en el nostre país, és també temps molt a propòsit per a trasplantar tota mena d'arbres dels que perden fulla a l'hivern. Deu activar-se la collita d'olives.

DIVERSOS.—Es preparen els sembrats de blats tremessins.

S'escullen els millors sarments de cep per a estreificar-los en sorra.

S'executen els empelts de taller sobre estakes, que també es conserven en sorra.

Es fan els tractaments d'hivern per a destruir els insectes i l'aplicació de solucions d'àcid sulfúric al 10 per 100, contra l'antracnòsis i l'oidium.

AGUSTÍ RIFER VILA

CONSELL MUNICIPAL DE CASTELLAR DEL VALLÈS

Aquest Consell ha tingut coneixement que procedent d'altres poblacions es fan entrades de carns sense ésser declarades als efectes disposats segons les Ordinacions Municipals corresponents.

Cal advertir a tothom que malgrat les circumstàncies anormals en que vivim, no ha estat derogada la Ordinació que regula l'arbitri sobre el consum de carns, motiu pel qual el Consell fa públic la necessitat de que es compleixi el disposat sobre aquest particular i que sigui declarat a les Oficines municipals la carn que s'entri al poble i es satisfacin els drets establerts.

El Consell vetllarà pel compliment d'aquesta ordre, sancionant als qui la contravinguin.

Castellar del Vallès, 9 de desembre del 1937.

El President del C. M.
V. ROCA

SILUETES DE CAMPANYA

RECORDS...

per LL. CANET I FOIX

XIII

Aquell dia el nostre Comandant va imprimir un to en les seves paraules com mai. Estava emocionat, n'estic segur.

Les files de soldats eren simètriques i mecàniques en els seus moviments igual que obeïssin un dispar elèctric. I les banyetes arrencades, lluien sota la influència del sol d'una tarda que moria.

Aquella camarada, aquella dona de foc que ens va fer entrega d'una bandera... de la bandera del Batalló, apareixia com una Heroïna d'Independència, no que ens fes entrega d'una bandera, d'un penó brodat, sinó d'un boc del seu cor saturat d'altruisme, d'anhels de redempció!

El so de les trompetes, perforava l'espai infinit... Alguna llàgrima, potser furtivament va escapar-se amb emoció dels ulls d'algun soldat...

El Comandant... el nostre Comandant, amb dignitat aguantava emotiu i amb fermesa el pal cromat de la bandera, mentre parlava amb el cor... amb l'ànima! I el Comissari Polític al costat saludava rigidament amb el puny clos...

Mentrestant, els tres colors flamejants, símbol de les llibertats d'un poble que vibra, que lluita i que treballa estoicament per les seves llibertats, onejava màgicament a la brisa de la tarda!!!

* * *

...I quan jo no sospitava res, quan més intensament sentia el goig de viure abastament tot allò que una lluita com l'actual reporta, tot allò que és font viva on pots sadollar les ànsies de viure... de conèixer, apareix a l'Ordre del dia del Batalló, precisament quan més em pensava passar desapercebut, un article, aquest article:

«ARTICULO 3.º—En atención a los méritos i circunstancias que concurren al Soldado de esta Plana Mayor X X X, con esta fecha y dispuesto por la Superioridad se hace cargo de la instrucción pública en este pueblo, como profesor de la Escuela del mismo».

Aleshores ja vaig sentir-me responsabilitzat amb un major grau i ja no vaig poder viure de cap manera la guerra en aquell extrem que a mi m'interessava, que interessava a les meves inquietuds, als meus desigs. Més complia un sagrat deure també, un sagrat deure...

Aquells nois i noies, em portaven una estimació extraordinària al cap de ben poc temps. Feia més d'un any que peda-

gògicament estaven abandonats! Que no podien, que no tenien on anar a redossar la seva ànima infantívola i un xic isarda, però inquieta... pura també!

Fèiem nou hores de classe; dos torns; seixanta alumnes; edats, de cinc a vint-i-cinc anys.

Els petits, riallers, carinyosos després dels primers dies... Entramaliats, com aquells que un dia varen dir-me que a baix em demanaven, i, al temps de pujar i baixar, ja m'havien omplert els tinters d'aigua...

Els grans i les grans, escoltaven atents... il·lusionats algunes hores... Vull creure que hi havia moments, que influenciats per unes imatges que llur existència ells mai havien suposat, volaven per delitoses regions en braços d'una dolça fantasia...

Em tractaven amb respecte exagerat que jo no acceptava. Després em varen tractar com a germà, i m'explicaven coses, em contaven fets...

Un dia que entre tots varem quedar-nos a escombrar l'escola, al dessota un armari les noies i trobaren un bastó. I em varem contar que un altre mestre que havien tingut fa dos o tres anys, els pegava amb aquell bastó precisament...

Varen preguntar-me perquè no en feia servir cap jo de bastó. Vaig somriure...

Quan els dibuixava a la picarra alguns arbres o flors... al venir al vespre les noies grans i si encara no eren borrades, em deien que no eren pas pintades amb les mans aquelles flors o arbres... Tenien, s'hi notava quelcom més que guixos de colors a les imatges, deien...

Però, un dia, tal com havia presentit tocaren la corneta a les tres del matí... Corredisses... trasbals... cançons espontànies... gresca... algun atabalament... Les meves sabates! On és el meu «maouto»? I el meu fusell? .. Eh, que jo l'altre dia vaig deixar-te la meva cantimplora!... A on devem anar?... Tu que aquesta és la meva manta!... Qui m'ha amagat una sabata?... Vinga home vinga la sabata, que ja van a formar!!!...

...I mentrestant jo tenia un presentiment... Volia i dolia!...

M'estimava molt els petits, com sempre... però ara, no sé perquè, estimava els soldats, els fusells, les bombes, els sorolls, les caminades...

...I el Comandant va fer-me quedar; jo tenia un sagrat deure, va dir-me... I tenia raó...

Era el primer dia que ens separàvem després de tant temps... el primer dia!...

I en els basllums del crepuscle del matí, organitzades i arrencades les forces, partien cantant no sé a on, però marxaven, i cantant... Jo, extàtic davant d'allò que fins aleshores havia estat la Comandància Militar, els vaig veure com s'allunyaven i es perdien entre les primeres llums del matí...

Per les meves galtes, hi vaig sentir una cosa freda... freda...

Front de Terol Valdeconejos, octubre 1937.

Plans de l'ànima en el Front de Guerra

I

La veu de la Pàtria

Quina veu deu tenir la Pàtria que quan ets lluny la sents més que tots els sorolls per estridents que aquests siguin?

Tot el dia la sento cridar-me, malgrat el tro del canó, malgrat el cantar de la metralladora, quina música de xilòfon m'omplena l'oida d'un salm de morts, malgrat l'explosió dels morters i l'insignificant tret de fusell, sento imperiosa la veu del meu poble que em crida.

La sento cridar-me, més no puc anar-hi!

Un deute imposat em reté lluny d'ell. La realitat em diu que estem en guerra i que tinc de complir com els demés homes.

Jo, ara, no sóc jo mateix, ara represento unes lleis, uns decrets i unes dis-

posicions a les que no puc negar-me! Com tot home, em dec a la societat, per això he acatat les lleis, els decrets i les disposicions que d'ella han partit i per això em trobo avui en el Front de guerra convertit en un home-soldat.

Per això voreig saber fer amotillar les meves mans acostumades als pinzells i a la ploma, a l'escabros manoc del pic i la pala, per això els meus ulls, acostumats a veure camps solcats per l'arada on cada rac que feia era promesa d'una filera de rosses espigues, als camps deixats de sembrar i solcats només pel zig zag quejant de les trinxeres, aquestes trinxeres que constitueixen, la casa, el treball i la petita «penya» dels abnegats homes-soldats que en elles es juguen la vida.

Però malgrat tot això la veu de la Pàtria es fa sentir en veu alta en tots els moments i en tots els instants que tenen els dies!..

I m'acarícia parlant-me de tot el que estimo Oh, veu de la Pàtria! Quina magnificència flueix del teu sò quan sento que em parles! Per damunt de tots els matisos que tens, prefereixo el que gastes al capvespre quan el cel es tenyeix d'un vermell de bandera i la natura no fent cas de la guerra es disposa a viure les hores més íntimes boi esperant la nit.

Quan comença el col·loqui de les masses d'arbres, com enamorats fervents tenen amb el color d'estany de la lluna, és quan la veu de la Pàtria agafa més dolços ressons i parla amb més melangia!...

És quan em diu que allà lluny, passades les muntanyes de plom que tinc al davant hi han uns pares que ploren callant l'absència del fill que viu a la guerra... que el pare llegeix el diari buscant-hi només el comunicat oficial de guerra, per veure si es lluita en el sector on té el fill, mentre la mare amb els dits afanyosos trenava una llana, fent un jersei, perquè el fill no pateixi fred en aquest cru hivern que tenim començat; que les dues germanes, amb el mateix amor que la mare i el pare, també estant fent una tasca destinada al germà absent; l'una està lligant un paquet mentre l'altra escriu l'adreça que deu posar-s'hi..

És quan em diu molt a cau d'orella i amb una intimitat commovedora, que en el poblet estimat, reclusa en l'agradosa feminitat d'una cambra plena del perfum que el seu cor enamorat hi dóna, hi ha una dona que esperançada, amb una franca alegria reflexada al rostre, llegeix una lletra que ha rebut a la tarda Passa adelarada els seus ulls per damunt de les ratlles que li parlen de qui tant l'estima i de qui tant ella vol i ara somriu, ara riu i ara clou els ulls somniosos, pensant només que per ella i molt dintre seu, les il·lusions i esperances que de tant lluny, de les terres on es barallen els homes, li conta qui tant la vol i en ella confia... I em diu que llegint i rellegint, la son ha clos els ulls que llegien la meua lletra!... Em diu que la meua estimada ja dorm i que somnia en tot el que en la lletra li dic...

I així cada dia ve a fer-me feliç la melangiosa veu de la meua Pàtria.

I així cada dia, tinc més enveja d'aquest ocellot que després de cada jornada ve a tremolar en un branquilló d'aquest arbre, que com el meu cor està despullat per la guerra, quan si volia aniria a dormir a les terres d'on ve aquesta veu a parlar-me. Per què no hi va? No ho sé!...

Però, ara ja sé perquè la veu de la Pàtria ofega tots els sorolls per estridents que aquests siguin! Ara ja sé perquè només sento a ella!...

ALFONS GUBERN I CAMPRECIÓS

Sector del Pardo (Madrid) 12-10-1937

LES LLETRES

Veus de cristall

I

LES INFERMERES

A la meua germana Dolors

Veus de cristall, finor corprenedora
que ve a arrapar-se al cor ple de tristor;
teniu el so de música amadora
i una ànima pastada de dolçor.

Veus de cristall, esquellerines de l'hora,
bentats fetes divines pel dolor;
dins el turment que vaga en el qui plora
deixen el dring de vostre excels amor.

I aquest delit que dansa en l'hora pia,
enlaira l'esperit amb harmonia
i fa esplendent tots els batecs del cor;

i se n'alegren els estels que nien
per l'infinit quan, rutilants, somnien
dintre la fosca onada d'un greu plor.

II

LES HORES

A la meua esposa

Cauen les lentes hores al meu pas
i cada dring s'aboca ran ma vida;
sento el meu cor aturmentat i las
d'aquesta veu que salta dins l'oida.

I els sons, com gota d'aigua dintre el vas,
duen a l'esperit la justa mida
d'un temps que va morint lent, al compàs
d'una esperança que al repòs em crida.

Passa el delit de tota cosa bella
com passa el manxo xai brandant l'esquilla:
cap gota de consol deixa al camí;

i l'eco de les hores lluminoses
mai més atraparà les veus commoses
que dringuen cada nit al meu coixí.

III

L'ABSENT AMOR

Al meu fill

No veig al meu camí cap bri d'amor;
tot és aclivellat de veus maroides
que dringuen com l'aram, entre el dolor
i el goig i entre el desvari de llurs vides.

No veig al meu camí el penediment
sinó l'orgia amb ales desplegadas...
On ets ombra d'aquell amor absent
que m'endolcia el cor amb llurs petjades?

Oh flama dels sentits i del cor meu!
ets el reflex de l'ànima de Déu
que tusta poc a poc ran de finestra...

Amor: Per què no entres a les llars
a dur-hi la llum pura dels jorns clars
i a parar taula amb ta abundant minestra?

AMAT GOSALBES

Una nova biblioteca

Bé podem dir que la primordial necessitat d'una societat ben orientada, radica que el seu principi sigui basat en una sòlida cultura.

Les pedres més sòlides i apropiades per a bastir tot edifici destinat al desenvolupament col·lectiu en un sentit d'integritat racial de principis, ja siguin científics o artístics, són sens dubte aquelles enfilades de llibres que estotjats en els prestatges de les biblioteques, esperen ansiosos i desinteressats a l'afortunat que d'ells vulgui copsar-ne el tast i gaudir-ne el nèctar.

Sortosament podem sentir de quant en quant, un repic senyalant l'obertura d'un nou cos destinat a estudi, els veritables cenacles desvetlladors d'intel·ligències. Ara, precisament demà, serà la Joventut d'Esquerra Republicana de Catalunya, d'aquesta localitat, que farà vibrar el crit d'amor al llibre; demà, Castellar del Vallès tindrà una biblioteca més... que equival dir una fortalesa inexpugnable on s'haurà d'estabellar irremissiblement el furor de la ignominiosa ignorància.

Felicitar solament a la Joventut d'Esquerra Republicana de Catalunya per l'obra portada a terme, seria ben poca cosa davant l'envergadura de la tasca empresa, cal encoratjar-los en prosseguir, ja que el camp és gran i l'esforç per la llaurada ha d'ésser forçosament feixuc.

Joves! Vosaltres demà inaugurant una biblioteca doneu començ a una obra que requereix un sacrifici constant, més no cal defallir, tot el contrari, solcar ben a fons perquè la ciència no viu de les exterioritats supèrflues, ni troba escalf el resultat si l'embranchida és momentània. La intel·ligència com més s'intensifica més penetra; per tant, cal tenir present que el saber és l'arbre que més arrela.

INAUGURACIO

Demà dissabte, a dos quarts de nou del vespre, tindrà lloc amb caràcter particular, la inauguració de la biblioteca de la Joventut d'Esquerra Republicana de Catalunya d'aquesta població, instal·lada en el seu estatge social.

Per tal de fer més fructífers i extensius els resultats que d'ella puguin afluir-ne, els volums seran prestats a tots aquells que ho desitgin.

NOTICIARI

D'INTERES PELS POSSEIDORS D'APARELLS DE RADIO

Segons les disposicions relatives a l'impost sobre Radiodifusió, pel que fa referència a la tramitació d'aïtes, baixes, canvis de domicili o bé de domicili i d'aparell ensem:

Tots aquells que no vulguin o no puguin satisfer l'impost sobre radiodifusió, deuran donar de baixa l'aparell, omplent i subscriuint unes fulles-declaracions que els seran facilitades a la Secretaria del Consell Municipal, havent de fer entrega de l'aparell a l'Ajuntament, el qual el lliurará a la Direcció General de Radiodifusió, on seran guardats un any. Durant aquest temps podrà ésser retirat l'aparell en tot moment pel dipositant o per persona per ell autoritzada, amb sols estendre l'alta i pagar l'import que li correspongui des de la data que novament se'n faci càrrec. Passat un any des de la data del dipòsit de l'aparell, la Direcció General de Radiodifusió podrà disposar-ne lliurement per entendre que el posseïdor ha renunciat a tots els seus drets.

Els que venguin o traspassin l'aparell, deuen fer la corresponent baixa i alta, quins impresos els seran facilitats a la pròpia Secretaria del Consell.

Aquells posseïdors d'aparells que no els tinguin donats d'alta, deuran fer-ho per a no incorrer en responsabilitat, així com aquells que d'ací endavant n'adquireixin.

En els casos de canvis de domicili fora del terme, deuran donar de baixa l'aparell allà on es trobin i d'alta allà on traslladin la residència.

Quan es vulgui canviar un aparell per adquirir-ne un altre, deurà igualment fer-se la corresponent baixa o traspàs de l'antic i l'alta del que s'adquireixi.

El proper dilluns durant les hores d'Oficina a la Secretaria del Consell, es cobrarà el quart trimestre d'enguany de l'impost sobre Radiodifusió.

Ço que publiquem com a orientació per a totes aquelles persones a qui pugui interessar.

CONCENTRACIO DE MINYONS

Dimarts passat, de conformitat a l'ordre telegràfic rebuda del Centre d'Instrucció Militar número 32, de Sabadell, varen sortir d'aquesta població per anar-se'n a concentrar a l'Escola d'Educació Militar de Pins del Vallès, els minyons de 19 anys, o siguin els allistats per la llei del 1939, per tal de rebre la instrucció militar.

INSCRIPCIO MILITAR

Avui acaba el termini concedit per l'ordre telegràfic del Comitè d'Educació Militar a Catalunya per a la inscripció Militar de tots els minyons nascuts l'any 1920 o siguin els que compleixin 18 anys per tot l'any vinent, quina inscripció de des d'aquesta setmana ve realitzant-se a la Secretaria del Consell Municipal, prèvia presentació dels minyons als quals se'ls lliura una tarja acreditativa de llur presentació i compliment.

REUNIO

Demà dissabte, a dos quarts de nou del vespre, el Sindicat Agrícola Cooperatiu, celebrarà una reunió general extraordinària, per tal de ventilar l'assumpte referent a patates de llavor.

Donada la importància del tema, la Junta prega l'assistència de tots els associats.

NECROLOGICA

Amb el consegüent disgust ens assabentem de la mort en un dels fronts d'Aragó del nostre amic Joan Sellarés Portell víctima del compliment del seu deure lluitant contra l'enemic en defensa de les llibertats d'Espanya.

Al traslladar als seus apenats pares i demés familiars la nostra expressió més viva de condol, els desitgem tinguin la resignació necessària per a soportar tan irreparable pèrdua.

CASAMENT

Dia 3. — Joan Batlle Sabater amb Antònia Vicens Saltiveri.

Desitgem als novells esposos una inacabable lluna de mel.

DEFUNCIONS

Dia 4. — Teresa Arús Rovira, de 79 anys, vídua, i Francesca Rocavert Ventayol, de 60 anys, casada.

Dia 8. — Filomena Pich Salom, de 78 anys, casada.

A tots els seus familiars la nostra més sincera condolença.

TORN DEL RAM D'ALIMENTACIO

Prosseguint el torn establert pel ram d'alimentació, el pròxim diumenge, li pertany restar obert de 8 a 1 del matí, el següent establiment:

Jaume Homet - Carrer Molí.

FARMACIA de torn per a diumenge,
Torras 1